

Magyar Természettudományi Múzeum
2008. évi beszámoló jelentés szöveges értékelése

Készült: Az Oktatási És Kulturális Minisztérium 10.061/2008. számú intézkedésében meghatározott alábbiakban részletezett főbb szempontok szerint:

1. Feladatkör tevékenység

1.1. Az Intézmény neve: **Magyar Természettudományi Múzeum**
Törzskönyvi (PIR) azonosítószáma: **321194**
Honlapjának címe: www.nhmus.hu

1.2. **Az ellátott tevékenységi kör**, az év során teljesült feladatok, a szakmai feladatokban bekövetkezett változások, a szakmai működés értékelése a jellemző mutatókkal:

ALAPTEVÉKENYSÉGE

- Feladata a gyűjtőkörébe tartozó kulturális javak (tárgyi, képi, írásos, hang- és egyéb forrásanyag) és az ehhez kapcsolódó kulturális értékkel bíró információk felkutatása, gyűjtése, őrzése, szakszerű nyilvántartása, kezelése, állagmegóvása és védelme; továbbá tudományos feldolgozása, a tudományos eredmények közzététele.
- Kulturális szolgáltatásaival, az állandó és időszakos kiállításokkal, valamint a hozzájuk kapcsolódó múzeumpedagógiai tevékenységgel, családi- és közösségi programokkal, szakmai rendezvényekkel - a minél szélesebb körű hozzáférés érdekében- szolgálni a társadalom művelődését és szórakozását, segíteni az egész életen át tartó tanulás folyamatát.
- A gyűjtőkörét illető, valamint a muzeológia területén folytatott tudományos, módszertani kutató- és publikációs munka végzése, a külső kutatók szakmai támogatása, kutatószolgálat működtetése.
- Részvétel a gyűjtőkörével összefüggő közép- és felsőfokú oktatásban, valamint a szakmuzeológus és más területen folyó (elsősorban pedagógus) képzésben és továbbképzésben.
- Együttműködés a hazai és külföldi, illetve a nemzetközi szakmai és muzeológiai szervezetekkel, társintézményekkel.
- Gyűjtőköréhez kapcsolódóan szakkönyvtár működtetése.
- Jogszabályok alapján – az intézmény gyűjtőkörébe tartozó kulturális javakkal összefüggésben – a kulturális örökségvédelem hatósági feladataiban való közreműködés: a kulturális javak védetté nyilvánítási eljárásai, valamint a kulturális javak külföldre történő kivitelének hatósági engedélyezési eljárásai során szakvélemény adása, a kulturális örökségvédelem hatósági nyilvántartása számára adatszolgáltatás, és – örökségvédelmi hatósági felkérésre – közreműködés a védetté nyilvánított kulturális javak ellenőrzésében.

- A Múzeum gyűjtőkörébe tartozó kulturális javak esetében – a jogszabályok, ill. a felügyeleti szerv felkérése alapján végzett, a tudomány adott ismeretanyagára támaszkodó és annak eredményeit felhasználó – szakértői tevékenység.
- Az oktatási és kulturális miniszter által meghatározott további feladatok.

A MÚZEUM ALAPTEVÉKENYSÉGEI KÖZÖTT KIEMELT FELADATAI

- A természeti örökség – kiemelten a biodiverzitás – megőrzését szolgáló alap kutatások végzése.
- Az MTA kihelyezett kutatócsoportjainak és a Szent István Egyetem kihelyezett zootaxonomiai tanszékének működtetése.
- A műtárgyvédelmi munkatárs (múzeumi preparátor) képzés folytatása, vizsgahely működtetése.
- A természettudományi ismeretterjesztés, környezeti nevelés múzeumi módszertani fejlesztése.
- A múzeumi terület természettudományi szakági együttműködésének elősegítése, továbbképzéseinek koordinálása.

FŐBB MUNKATERVI PONTOK TELJESÍTÉSE

SZAKMAI MŰKÖDÉS

Gyűjtemény gondozás:

2008-dik évben 127.565 példánnyal (darab, fiola, tétel) gyarapodtak gyűjteményeink. Ehhez járul a Könyvtár gyarapodása amely 1.047 db könyvet és 1.015 db folyóiratot jelent.

A nyilvántartás fejlesztésére az alábbi adatok jellemzőek: 10.000 példány került egyedi nyilvántartásba. Szekrénykataszteri nyilvántartás 110.000 db-bal bővült. Állományvédelemben, beleértve a preparálást 55.000 példány részesült. A gyűjtemények fertőtlenítése (több százezer példány) folyamatosan történik. A Ludovika tetőterében elhelyezett emlős- és madárgyűjtemény gyűjteményi helyiségeit teljes mértékben fertőtlenítettük. Konzerválásra 1.350 példány került. Állományi revíziót 26.400 gyűjteményi példányon végeztünk el. A természettudományi gyűjtemények felállításának a hozzáférés szempontjából alapvető igénye a rendszertani szempontú gyűjteményrendezés. Az év során 74.000 példányra kiterjedő gyűjteményrendezés történt. A Könyvtár az év során a központi könyvtárban 3.250 tétel revideálását végezte el, míg a kihelyezett gyűjteményi könyvtárak 3.840 egységét vonták revízió alá. Megtörtént a Széchényi Zsigmond vadászati könyvtár rendezése (3.780 kötet).

Tudományos kutatás:

176 tudományos téma művelése folyt, az eredményeket tekintve a megszokott, nemzetközi mércével mérve magas színvonalon. A tudományos munkatársak száma 71 fő, és az általuk kivett kutatónapok száma: 196 nap. Ezek közül csak a jelentősebb hazai és nemzetközi együttműködésben végzett kutatásokat emeljük ki, beleértve a pályázatok által támogatott kutatásokat.

- Nemzetközi projektumok: EU 6. Keretprogram által támogatott 4 projektum (EDIT, SYNTHESYS, NECLIME, eCASTEX) Ezek a programok mintegy 14 európai ország természettudományi múzeumainak és egyetemi kutatóintézeteinek munkáját támogatják és hangolják össze a taxonómiai és biodiverzitás megőrzési kutatások területén. EU 7. keretprogram által támogatott STERNA. A projektum a múzeumi könyvtári, adattári, fénykép-gyűjteményi állományok digitalizálását és egységes európai hozzáférést támogatja. További 2 EU pályázatban is részt veszünk, melyek ez évben nyertek támogatást: SETAC projektum célja az EU „Science in Society” direktívájának szellemében a múzeumi tanulás lehetőségeinek bővítését szolgáló nemzetközi pedagógus továbbképzés kidolgozása. SCI COM PED: a tudománykommunikáció MSc szak indításának előkészítéseképpen ismeretterjesztés témájú pedagógus továbbképzés kidolgozása és egy múzeumpedagógiai könyv készítése.
- Egyéb nemzetközi kétoldalú szerződésben rögzített projektumok: 19
- Hazai kiemelt kutatások:
- Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal által támogatott: 1 projekt
- Az EU Life Nature Program keretében: 1 projektum. Az élőhely és biodiverzitás megőrzési kutatást koordinálta múzeumunk.
- KVVM által támogatott: 2 projektum (a Szigetközi biodiverzitás monitorozása, és a Nemzeti Biodiverzitás Monitoring)
- OTKA kutatási témák: 14 téma

A kutatások eredményei a múzeum tudományos publikációiban jelennek meg.
A tudományos közlemények száma: 199.

Az elmúlt év folyamán négy könyv jelent meg, illetve került nyomdába, valamint egy gyűjteményi katalógus és több könyvrészlet.

A tudományos konferenciákon, szimpóziumokon megtartott előadások megjelent absztraktjainak száma: 85.

Tudományos kutatásainkat erősíti a múzeum és az MTA két közös kutatócsoportja, az Állatökológiai és a Paleontológiai Kutatócsoport.

- Kutatónapok száma (fő és embernap): Nem tudjuk értelmezni. Valamennyi kutatónk – a közművelődési feladatokra fordított idő kivételével – kutatást folytat. Rendszeresen dolgoznak a szombati és a munkaszüneti napokon is. A kérdésre adott válasz alapján a kutatónapok száma 12.500-ra becsülhető.

Nyitvatartás:

Állandó nyitvatartás naponta 10-18 óráig, kedden szünnap.
Nyitva-tartási napok száma 2008-ban december 31-ig.

január	26
február	25
március	27
április	25
május	22
június	26
július	26
augusztus	27
szeptember	25
október	27
november	26
december	24
összesen	306

Ünnepnapokon nyitva voltuk:

március 15,
Húsvét hétfő (március 24.),
Pünkösöd hétfő (május 12),
augusztus 20,
október 23,
november 1,
december 26.

Rendkívüli zárvatartás: május 26-31 (ECSITE Konferencia)

Rendkívüli nyitvatartás: Múzeumok Éjszakája (június 21), éjjel 2 óráig

Látogatók magas színvonalú kiszolgálása:

Az infrastruktúra fejlesztése: az év során új külső és belső irányítótáblák, információs felületek kihelyezése,

- két bejárat, két pénztár és két ruhatár üzemeltetése a sorban állások elkerülésére,
- számítógépes bejelentkezési és regisztrációs rendszer kialakítása a csoportok fogadására, a foglalkozások, tárlatvezetések igénylésének bejelentésére,
- kártyaleolvasó készülék beszerzése és üzemeltetése.

Információ-PR:

- Információs pult és telefonos információs szolgálat működtetése a hét minden napján, zárva-tartási idő alatt is,
- látogatófogadás, csoportok fogadása, bejelentkezések, foglalkozások és tárlatvezetések szervezése (írásos visszaigazolással),

- részletes információkat tartalmazó honlap, letölthető formában is (vasúti kedvezmény, feladatlapok, foglalkozásigénylő lap stb.)
- beltéri tájékoztató plakátok és programismertető kihelyezése (heti és havi frissítéssel),
- nyomtatott szóróanyagok (leporelló) megjelentetése:
  - tér-kép angol-magyar nyelven (15.000 pld)
  - éves eseménynaptár (15.000 pld)
  - havi eseménynaptár (2.000 pld)
  - Természetbúvár terem (10.000 pld)
  - Tanári kiadványcsomag (2.000 pld)
  - Időszaki kiállításaink:
    - „Jégkorszak” leporelló (10.000 pld.)
    - „Jégkorszak” 4-féle szórólap (10-10.000 pld.)
    - „Fogakkal és karmokkal” (10.000 pld.)
    - Múzeumpedagógiai programjaink (5.000 pld.)
    - Közművelődési programjaink (1.000 pld/esemény)
- Kiadványok:
  - Jégkorszak* – kiállítás-vezető füzet (1.000 pld.)
  - Színes feladatlap*, 5 féle (5x1.000 pld.)
  - Tanári adatbázis bővítése középiskolákkal (500 fő a meglévők bővítésére)
  - Sajtóadatbázis bővítése (50 fő a meglévő bővítésére).

HOZZÁFÉRÉS

Látogatószám teljesülése:

az elmúlt éveknek megfelelően alakult a látogatottságunk. Várhatóan 2009-ben is elérjük a 200.000 látogató számot. A szezonális továbbra is fennáll, de az idei júliusi és augusztusi látogatószám a vártnál jobban alakult, köszönhetően az időszaki kiállításoknak. Az ingyenesség eltörlésével visszaesett a látogatószám az első negyedévben, mivel ez leginkább a hétvégén hozzánk látogató családokat érintette. Később kiegyenlítődött a látogatások száma.

Tervezett: 200.000 fő

Tény: A regisztrált látogatók száma: 194. 874

Ingyenes fő				kedvezményes 50% fő		Fizető fő	Összesen fő	
Diákcsop- port pedagó- gussal 2.§(2)d.	Pedagógus oktató, kgy, közműv. Dolgozó 2.§(2) b-c.	Kiskorú, fogyatékkal élő, 70 éven túli és egyéb 2.§.(1) és 2.§(2)a.	Hétvégi családi és nemzeti ünnep 2.§. (3)	6-26 éves 2.§.(4)a	62-70 éves 2.§.(4)b	Teljes árat fizető		
34.574	5.704	15.403	23.477	8.329	2.478	13.300	103.265	Állandó Kiállítások
0	3.914	16.950	23.477	29.690	2.445	14.214	91.609	Időszaki kiállítások

Családi jeggyel múzeumunkat látogatta az állandó kiállításon: 9.618 fő

Családi jeggyel múzeumunkat látogatta az időszaki kiállításon: 10.399 fő

Mindösszesen: 112.883 fő állandó kiállításon
101.008 fő időszakos kiállításon.

Az eltérés a regisztrált látogatószámtól arra vezethető vissza, hogy a látogatók egy része mindkét kiállítást megnézi.

Szolgáltatás csomagok:

- Belépőjegyek:
  - Több időszakos kiállítás megtekintését lehetővé tevő kombinált jegyek,
  - Az állandó és időszakos kiállítások együttes megtekintését lehetővé tevő kombinált jegyek.
  - Családi belépőjegyek
  - Időszakos kiállítások és múzeumpedagógiai foglalkozások kombinált jeggyel
  - Az Állatkerttel és a Botanikus kerttel közös, kedvezményes belépőjegyek,
  - Hitelkártya leolvasó telepítése,
  - Budapest kártya elfogadása.
- Szakmai szolgáltatáscsomagok:
  - Hétvégi családi programcsomag az aktuális kiállításokhoz – kézműves foglalkozás és szakmai bemutató ingyenesen
  - Ingyenes tematikus hetek (Föld Éve, Klímaváltozás, Zöld Hetek stb.) és hétvégék kialakítása iskolás csoportok és családok részére.

A gyűjtemények digitalizálása, az internetes hozzáférhetőség teljesülése

Intézményünkben a digitalizált objektumok száma:

szakmai anyag	417.552,	(növekmény	84.200)
könyv, különlenyomat	19.600,	(növekmény	6.840)
fotó	5.142,	(növekmény	871)

A honlap látogatói statisztikája:

Az MTM saját üzemeltetésben 4 honlap címet kezel 2008-ban. A Múzeum honlapján kívül a kiállításoknak (Jégkorszak, Dinoszauruszok) és az Acta Zoologicának (az MTA-val közös kiadású vezető nemzetközi tudományos folyóirat) külön lapja van.

A főlap elérési adatai 2008-ban:

Múzeumi honlap:	140.381
Jégkorszak	43.139
Dinoszaurusz	13.938
Acta Zoologica	19.988

Kutatószolgálat:

Külföldi vendégkutatók száma:	84 fő
Általuk eltöltött kutatónapok száma	680 nap
Hazai vendégkutatók száma:	148 fő
Általuk eltöltött kutatónapok száma:	204 nap

KOMPLEXITÁS:

A középtávú terveknek megfelelően nyitottunk új időszak kiállításokat. Az állandó kiállításaink karbantartása folyamatos. Mind az állandó, mint az új időszak kiállításainkhoz legalább két korosztály részére múzeumpedagógiai foglalkozásokat szerveztünk. Csatlakoztunk az ENSZ és az UNESCO által meghirdetett a Föld Bolygó Nemzetközi Éve programsorozathoz számos új, közönségnek szóló kezdeményezéssel: „Tudományos vásár” (Science Fair) a múzeumban az MTA és más tudományos intézmények, társadalmi szervezetek (16 intézmény) bevonásával. Folytatódtak a tavaly meghirdetett családi hétvégék és a „Műhelytitkok” muzeológusaink közreműködésével.

Kiállítások:

- Állandó kiállítások: 6 db
Látogatószám: 112.883 fő
- Időszaki kiállítások: 12 db, ebből

nemzetközi együttműködéssel megvalósuló kiállítás:

Jégkorszak (Oroszország, Szent-Pétervári Zoológiai Intézet) 04.2-11.17

Látogatószám: 91.664 fő

nemzetközi fotókiállítás:

Wildlife Photographer of the Year, 2007 (London, Natural History Museum) 07.30-10.27.

Látogatószám: 25.605 fő

múzeumi gyűjteményi és tudományos eredményeket bemutató kiállítások

Foggal és karommal (Emlősgyűjtemény anyagából interaktív válogatás) 02.27-11.24.

Látogatószám: 91.450 fő

Miniatűrök elektronzáporban (az MTM elektronmikroszkópos kutatásainak bemutatása) 07.04-09.29.

Látogatószám: 17.176 fő

Semsey Andor Emlékiállítás (Ásványtár, Őslénytár; SEMSEY ÉV, a legnagyobb magyar múzeumi mecénás születésének 175-dik évfordulója tiszteletére) 11.18-

Látogatószám: 3.105 fő

hazai rangos fotókiállítások:

Erdők-sebek – Szamódy Zsolt kiállítása, 01.1-03.15.

Látogatószám: 11.369 fő

Kína, Selyemút – Eifert János kiállítása, 03.18-05.26.

Látogatószám: 14.890 fő

A szürke árnyalatai – Radisics Milán kiállítása, 04.23-07.28.

Látogatószám: 23.052 fő

Indiánok Brazíliában – Lóránt Attila kiállítása, 10.02-11.17

Látogatószám: 13.148 fő

Találkozás a természettel – az év természetfotósa, 2008. 10.29-11.24.

Látogatószám: 11.726 fő

- **az MTM vándorkiállításai:** 4 helyszínen:

Variációk hat lábra (Rovarkiállítás)

A kéz mindig kéznél van (antropológiai kiállítás)

Kiállítás-múzeumpedagógiai-programrendszer

- az állandó kiállításainkhoz kapcsolódó programjaink:
  - Természetbúvár terem:* 237 alkalom
  - Látogatószám: 4.324 fő
  - Múzeumpedagógiai foglalkozások:* 3 korosztálynak 10 féle foglalkozás, 288 alkalom
  - Látogatószám: 4.304 fő
  - Zöld Jeles Hetek:* 4 alkalom
  - Látogatószám: 5.420 fő
  - Zöld Jeles Napok:* 4 alkalom
  - Látogatószám: 3.415 fő
  - Rendhagyó földrajzórák:* 1 alkalom
  - Látogatószám: 875 fő

- az időszaki kiállításainkhoz kapcsolódó programjaink:
  - Múzeumpedagógiai foglalkozások:* 3 korosztálynak, 3 féle foglalkozás, 117 alkalom
  - Látogatószám: 2.932 fő
  - Családi hétvégék:* 6 alkalom
  - Látogatószám: 5.746 fő
  - Kézműves foglalkozások:* 7 alkalom
  - Látogatószám: 1.050 fő
  - 4 napos Földtudományos Forgatag (Science Fair) 16 tudományos intézménnyel közreműködve:* 1 alkalom
  - Látogatószám: 6.388 fő
  - A Magyar Tudomány Napja: Klímaváltozás*
  - Látogatószám: 2.761 fő

- A múzeum gyűjteményi anyagához és tudományos feldolgozásához kapcsolódó programjaink:
  - Műhelyitkok:* 30 alkalom
  - Látogatószám: 6.530 fő
  - Ismeretterjesztő előadások:* 18 alkalom
  - Látogatószám: 895 fő
- Országos programokhoz való csatlakozások:
  - Múzeumok éjszakája*
  - Múzeumok Őszi Fesztiválja*
  - A Magyar Tudomány Napja*
- Nemzetközi programokhoz való csatlakozás:
  - A Föld Bolygó Nemzetközi Éve

OTTHONOSSÁG

A Múzeumban bolt és kávézó üzemel. Csecsemővel, kisgyerekekkel érkezők részére pelenkázó, babaszoba működik.

Épületen belüli információs eszközök:

- Információs pult 2 munkatárssal,
- információs táblák épületrészenként a jegyárakról, programjainkról, kiállításainkról és az újdonságainkról
- hosztesz-szolgálat a látogatók tájékoztatására, kísérésére,
- eseménynaptár, szórólapok

A múzeumi bolt kínálata:

Könyv: 123 cím
 Katalógus: -
 CD/ DVD/ Videó: 40 cím
 Poszter: 23 féle
 Képeslap: 30 féle
 Ajándéktárgy: 153 féle

MUNKATERVBEN NEM SZEREPLŐ TÖBBLET FELADATOK TELJESÍTÉSE

- Semsey Andor születése 175-dik évfordulójának szentelt emlékévkévkapcsán emlékkiállítás (Balmazújváros, Déry Múzeum Debrecen, Budapest) tudományos ülés,
- a Nagyboldogasszony Templom (Mátyás Templom) kriptájának feltárása, a leletek exhumálása, és feldolgozása, A kriptában lévő 75 fülke emberi csontjainak exhumálása megtörtént.
- a feltételezett Dobó István csontmaradványainak vizsgálata. Az antropológiai elemzés nem zárta ki, hogy a maradványok Dobó Istvántól származnak,
- a valószínűsíthető Janus Pannonius maradványok elemzése. A koponya és a néhány ábrázolás elemzése. A koponyáról másolat készül rapid prototype módszerrel. A koponya alapján arcreekonstrukció készült.

FEJLŐDÉSI MUTATÓK

- Gyűjteménygyarapodás és nyilvántartás dinamikáját jellemző mutatók: 2008-ban – a jelentés időpontjáig – 127.565 példánnyal gyarapodtak gyűjteményeink. Az idei kétszerese a 2007-évi gyarapodásnak. Változatlanul szelektív gyűjteménygyarapítást érvényesítünk. A növekedés főleg a külföldi terepi gyűjtésnek és a gyűjteményvásárlásnak köszönhető (növény- és rovargyűjtemények). A nyilvántartásba vett példányok száma 2008-ban 120.000 (egyedi és szekrénykataszteri). Ez közel azonos a 2007-dik év eredményével.
- A nyilvántartás dinamikájában változás nem történt.
- Állományvédelem változásmutatói: az év folyamán az állományvédelemben (beleértve a preparálást is) közel 80%-kal több példány részesült mint 2007-ben.
- A digitalizált állomány 2008-ban 20%-kal nőtt az elmúlt évhez képest.
- A tudományos publikációk száma: 199, 2007-hez képest 6%-kal csökkent.
- Látogatószám és összetételének változása: 2007-hez képest kb. 16%-kal csökkent a látogatószám (várható adatokkal dolgozva). A látogatók nagy részét az első három hónapban veszítettük. A veszteséget az ingyenesség eltörlése rövid távú hatásának tulajdonítjuk és annak, hogy ekkor nem nyitottunk új, nagy vonzerejű időszak kiállítást. Figyelembe kell vennünk, hogy a 2007-es dinoszaurusz kiállítás első két hónapját nem lehetett látogatószámában túlszárnyalni. Hozzájárult a csökkenéshez, hogy az ECSITE

Konferencia ideje alatt a múzeum egy hétig zárva volt, éppen abban az időszakban, amikor csúcs- látogatószámunk szokott lenni (május utolsó hete).

A látogatók összetétele a következők szerint változott (várható 2008-as adatokkal):

	2007	2008 (várható)	változás (%)
felőtt	56.221	41.174	-27
csoport	44.232	51.914	+14
diák	34.503	33.596	-2
nyugdíjas	9.352	4.675	-40
család	43.902	18.595	-57
pedagógus	9.837	8.610	-12,5
6 év alatti	29.220	25.290	-14
egyéb ingyenes	4.747	9.279	+95
ÖSSZESEN	232.014	194.933	-16

- A jegybevétel változása: A jegybevétel a 2007-dik évihez képest várhatóan 26%-kal csökken. Ez köszönhető az alacsonyabb látogatószámnak, ezen belül a felőtt fizető látogatók aránya csökkenésének, amit nem kompenzált az állandó kiállítások ingyenességének eltörlése, mivel a mi múzeumunk látogatóinak zöme az ingyenes, az időszakiak esetében pedig a kedvezményes belépőjegyet váltó iskolás csoportokból áll. A minisztériumi utasítás a jegyárakról komoly mértékben csökkenti saját bevételi lehetőségeinket. E mellett szinte 100%-kal nőtt az egyéb ingyesség körébe eső látogatók száma (sérült, vagy hátrányos helyzetű iskolás csoportok nagy számban érkeztek hozzánk).

	2007	2008
január	255.000	1.571.050
február	2.428.115	1.649.600
március	30.470.906	2.535.500
április	27.506.733	15.617.250
május	17.548.450	11.265.00
június	15.593.200	12.254.300
július	8.850.000	8.465.200
augusztus	11.469.350	7.983.850
szeptember	11.469.350	6.401.400
október	11.496.050	12.410.200
november	12.151.350	10.800.000
december (várható)	1.044.450.	1.500.000
összesen	145.082.154	92.454.050

- Múzeumpedagógiai foglalkozások és egyéb rendezvények (november 28-ig): 2008-ban programjaink száma és látogatottsága összességében növekedett. Ezen belül a múzeumpedagógiai foglalkozások iránt, a családi hétvégék iránt nőtt meg az érdeklődést. Új kezdeményezésünk a többnapos „Science Fair”

(Földtudományos Forgatag) program sikeres volt. A hagyományos programjaink egy részén is több látogatónk volt, mivel maga a téma jóval érdekesebbnek bizonyult, és előre bejelentkező csoportok is voltak, ami korábban nem volt jellemző.

Programok	2007		2008		változás %	
	fő	alkalom	fő	alkalom	fő	alkalom
Természetbúvár Terem	6.540.	220	5.758	237	-12	+7
Múz.ped. foglalkozások	4.207.	276	7.236	465	+72	+68.5
Múzeumi éjszaka	7.000	1	7.000	1	0	0
Tárlatvezetés	3.850	157	3.475	19	-10	-12
Családi hétvége	558	10	5.700	6	+1000	-40
Műhelytitkok	3.500	30	7.500	30	+110	0
Egyéb programok (előadások, vetélkedők, kézműves foglalkozások)	1.253	10	1.050	7	-16	-30
Jeles napok	1.010	4	3.415	4	+300	0
Jeles hetek	2.890	4	5.420	4	87	0
Kulturális Örökség Napjai	250	1	0	0	-100	-100
Magyar Tud. Napja	450	1	2.761	1	+600	0
Science Fair	0	0	6.388	1	+100	+100
Összesen	31.508	714	55,703	895	+77	+75

- A média-megjelenés mutatói: Az alábbi adatok a nem fizetett média-megjelenésre vonatkoznak. A 2008-ban bekövetkezett média-megjelenés növekedését az egyes időszaki kiállításaink és programjaink iránti nagyobb érdeklődés eredményezte, elsősorban aktuális szakmai tartalma miatt. A „Jégkor” című kiállításunk a médiumokban és a közbeszédben is folyamatosan szereplő klímaváltozás miatt váltott ki élénk érdeklődést. Sajtókapcsolataink is bővültek, havonta rendszeresen 130 sajtósnak küldünk ajánlót. Az MTV1-es és 2-es, valamint a Duna TV tudományos ismeretterjesztő műsorainak szerkesztőségével szoros, napi kapcsolatot alakítottunk ki, ezért ezekben a műsorokban stúdióbeszélgetésre is rendszeresen meghívunk bennünket. Hasonló a kapcsolat a rádióadók tudományos szerkesztőségeivel és a tudományos műsorokkal. A kereskedelmi televíziókban ebben az évben többször jelent meg a múzeum, mint az előző évben. Köszönhető ez a Jégkorszak kiállítás szakmai anyagának.

	2007	2008	változás (%)
TV	50	58	+16
Rádió	39	45	+15
Írott sajtó és e-sajtó	190	225	+18
összesen:	279	328	+17

- Létszámváltozás: 2008-ban a múzeum létszáma 200 fő volt. Ez az elmúlt évhez képest - amikor 10%-os csökkentést írt elő a minisztérium - nem változott.

1.3. Az Intézményen belül a szervezeti és feladatstruktúra korszerűsítésére az év folyamán nem került sor.

A Magyar Természettudományi Múzeum a 2008. évében teljesítette, sőt túlteljesítette a munkatervében előírt feladatokat. A múzeumi munka mindhárom területén jelentős teljesítményt értünk el. Mindezt az előző évihez hasonló szervezeti struktúrában.

Ebben az évben központilag elrendelt létszámleépítés nem volt. Az engedélyezett és az átlagos statisztikai létszám egyaránt 200 fő volt. Üres álláshellyel nem rendelkezünk. Az előző 2007. évben elrendelt 20 fő státuszának megszüntetése kihatott a 2008. évi szakmai munkára is, mivel továbbra is a gyűjtemények minimális állományvédelmét más gyűjtemények munkatársai végzeték, de a hozzáférést a szakmai kompetencia hiányában továbbra sem tudják biztosítani.

Az igazgatási területen a megszünt ellenőrzési státusz hiányában a feladatot az év második felében egy külső alkalmazású ellenőrrel láttuk el.

2. Előirányzatok alakulása

KIMUTATÁS

az intézmény 2008. évi főbb előirányzatainak alakulásáról

érték: ezer forintban

	2007. évi tényleges teljesítés	2008. évi eredeti előirányzat	2008. évi módosított előirányzat	2008. évi teljesítés
Kiadások összesen:	1.378.175	1.104.200	1.445.639	1.383.704
Működési kiadások összesen:	1.224.511	1.102.900	1.418.678	1.356.367
Ebből: - személyi juttatások	641.336	527.700	617.295	605.339
- dologi kiadások	383.453	402.000	610.141	562.168
Felhalmozási kiadások összesen:	151.380	1.300	25.741	20.618
- intézményi beruházási kiadások	46.820	1.300	25.741	20.618
- központi beruházás	99.560	0	0	0
- felújítás	5.000	0	0	0
- egyéb intézményi felhalmozási kiadások	0	0	0	0
2007. évi tényleges maradvány	85.098			
2008. évi tényleges maradvány				50.028
Bevételek összesen:	1.461.316	1.104.200	1.445.639	1.443.655
Támogatás	937.727	783.300	883.071	883.071
Működési bevételek	380.074	320.900	464.520	447.114
Átvett pénzeszközök	48.825	89.800	27.998	27.998
- működési célra	46.050	89.800	27.998	27.998
- felhalmozási célra	2.775	0	0	0
Egyéb bevétel	0	0	0	0
Pénzmaradvány igénybevétele	78.418	0	85.098	85.098
Létszám (fő):	200	200	200	200
Engedélyezett létszám (35. űrlap 13.sor)	200	200	200	200
Átlagos statisztikai állományi létszám (35. űrlap 18. sor)	200	200	200	200
Tartósan üres álláshelyek száma (35. űrlap 17. sor)	0	0	0	0

2.1. Főbb kiadási tételek feladatteljesítéssel összefüggő alakulása

Megnevezés	Előző évi teljesítés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Index			Teljesítés megoszlása
					5./2.	5./3.	5./4.	
	E Ft	E Ft	E Ft	E Ft	%	%	%	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Személyi juttatások összesen	641 336	527 700	617 295	605 339	94,4	114,7	98,1	43,7
Munkaadókat terhelő járulékok	199 722	173 200	191 242	188 860	94,6	109,0	98,8	13,6
Dologi és egyéb folyó kiadások	383 453	402 000	610 141	562 168	146,6	139,8	92,1	40,6
Támogatásértékű működési kiadások								0,0
Működési célú pénzeszköz átadások								0,0
Egyéb működési kiadások								0,0
Intézményi beruházási kiadások	46820	1300	25741	20618	44,0	1586,0	80,1	1,5
Felújítás	5 000	0	0	0	0,0			0,0
Támogatásértékű felhalmozási kiadások								0,0
Felhalmozási célú pénzeszköz átadások								0,0
Egyéb intézményi felhalmozási kiadások								0,0
Központi beruházási kiadások, lakástámogatás. lakásépítés	99 560	0	0	0	0,0			0,0
Előző évi előirányzat maradvány átadása	327	0	1 220	1 220	373,1		100,0	0,1
Kölcsönök nyújtása, törlesztése								0,0
Pénzforgalom nélküli kiadások								0,0
Függő, átfutó, kiegyenlítő kiadások	1957	0	0	5499	281,0			0,4
Kiadások összesen	1 378 175	1 104 200	1 445 639	1 383 704	100,4	125,3	95,7	100,0

Magyar Természettudományi Múzeum 2008. évi bevételi és annak változása az előző évhez képest

Megnevezés	Előző évi teljesítés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Index			Teljesítés megoszlása
					5./2.	5./3.	5./4.	
	E Ft	E Ft	E Ft	E Ft	%	%	%	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Működési költségvetés bevételei	380074	320900	464520	447114	117,6	139,3	96,3	31,0
Felhalmozási bevételek	4775	0	480	480	10,1		100,0	0,0
Előző évi előirányzat-maradvány átvétele	60322	0	12470	12470	20,7		100,0	0,9
Támogatási kölcsönök igénybevétele és visszatérülése	0	0	0	0				0,0
Költségvetési támogatás	937727	783300	883071	883071	94,2	112,7	100,0	61,2
Pénzforgalom nélküli bevételek	78418	0	85098	85098	108,5		100,0	5,9
Függő, átfutó, kiegyenlítő bevételek	0	0	0	15422				1,1
Bevételek összesen	1461316	1104200	1445639	1443655	98,8	130,7	99,9	100,0

A 2008. évi gazdálkodást befolyásoló közgazdasági és szakmai tényezők a terveink szerint alakultak, így a pénzügyi hatások is a várakozásnak megfelelően alakultak. Ez jelenik meg a pályázatok számának és bevételeinek teljesülésekor. A megnövekedett feladat és bevételállomány a tervezettnél nagyobb kötelezettségállománnyal járt együtt, amely azonban nem okozott 30 napon túli tartozásállomány növekedést.

A működési bevételünk teljesülése az eredeti előirányzathoz képest jelentősen nőtt, amelynek oka sikeres kiállításaink látogatottságából befolyt bevétel. Kiállítási terméink hasznosításából is jelentős bevétel keletkezett, továbbá tudományos tevékenységek pályázati formájából, ennek eredményességként növekedett az éves bevételünk.

Támogatás értékű bevételünk is nőtt az eredeti tervhez képest, több sikeres pályázat eredményeként.

Pályázatok 2008.

Támogató	DB	Megnevezés	Összeg
NKA		Föld rag.emlősei kiáll.	1 000 000
		ANNALES	1 000 000
		Őslénytár tip.kat.	300 000
		Jégkorszak kiállítás	35 000 000
		Időszaki kiáll. Múz.ped.	1 000 000
		Magyar dig.képkönyvt.	2 991 000
Összesen	6		41 291 000

TÉT		Pannon Illír /Somlyay/	1 021 680
		Vietnám /Ronkay/	3 600 000
		Dél-Afrika /Korsós/	1 970 000
		Argentín /Főzy/	650 000
Összesen	4		7 241 680

NKTH	1	GAK /Vasas G./	4698000
-------------	----------	-----------------------	----------------

NKFP		SICISTA	4390000
Összesen	1		4390000

OKM		Tárgyvásárlás	2 100 000
		Találk. a múmiákkal konf.	500 000
		ECSITE konferencia megr.	3 000 000
Összesen	3		5 600 000

	20	OTKA	42 305 000
	1	KIADVÁNY	1 150 000
Összesen	21		43 455 000

KVM		DUNA	7 000 000
		ALGA-MOHA	3 200 000
		BIODIVERZITÁS	200 000
Összesen	3		10 400 000

2.1.1. Az előirányzatok évközi változásai a tényleges teljesítéseket befolyásoló főbb tényezők bemutatása

Az év folyamán szervezeti változás feladat átcsoportosítás nem volt, így az ezekből eredő megtakarítás és többlet nem keletkezett.

A költségvetés előirányzatai a költségvetési törvényben jóváhagyott költségvetések keretein belül megállapított kiemelkedő előirányzatokra fordította az Magyar Természettudományi Múzeum a rábízott vagyonnal a vonatkozó jogszabályi előírások figyelembevételével gazdálkodott. Olyan rendkívüli események vagy körülmények nem jelentkeztek, amely pénzügyi helyzetre az eszközök nagyságára és ezek összetételének alakulására hatással lettek volna.

Saját hatáskörben az előző évi pénzmaradvány igénybevételéből 85.098 fttal növekedett módosított előirányzatunk, a teljes összeget felhasználtuk az év során. A függő és átfutó tételeink nagy részét a Natura 2000 - es pályázat fedezet biztosítási számlán elkülönített pénzeszközei okozzák.

2.1.2. Személyi juttatások, előirányzat alakulásának bemutatása, a létszámváltozások

Az Intézményünkben 2008. évben létszámcsökkentés nem volt. A 2007. évben 20 fő fenntartó által előírt létszámcsökkentés éves megtakarítása 61.400 e forint, amely támogatáscsökkentésben nyilvánult meg. Eszerint 2008. évben előirányzat alakulás kiadás elvonásként:

- Személyi kiadásként: 46.500e forint
- Járulékként 14.900 e forint volt.

Össességében elmondható és a táblázat is jól reprezentálja, hogy a fentiek miatt a személyi kiadásaink az előző évihez képest csökkenést mutatnak.

Múzeumunkban a teljes munkaidőben dolgozó közalkalmazottak száma 186 fő. Fentiek alapján az Intézmény átlagos beállási szintje: 108%. Az átlagosnál magasabb beállási szintű munkatársak (E) felsőfokú végzettségű gazdasági, műszaki szakemberek bérezésüket munkaerő-piaci helyzet befolyásolja. A teljes munkaidősök átlag havi besorolási bére 148.790 ft- ról minimális növekedést mutat.

A Múzeum 200 fő közalkalmazotti állományából 109 felsőfokú végzettségű, ebből 43 tudományos minősítéssel rendelkezik, mely múzeumi viszonylatban egyedülálló.

A 2007. évi 0.2% illetménynövekedést nem haladja meg a 2008. évi sem, így a beállási szint növekedést nem eredményezett. Az egy főre jutó átlag kereset változás: bérfelzárkózás hiányában a bérbéállási szint és az átlag kereset előző évhez képest stagnál.

Betöltetlen álláshely Intézményünkben nincsen.

2.1.3.A dologi kiadások előirányzat változásának bemutatása.

Az előző években bevezetett takarékosági intézkedéseket továbbra is érvényben tartottuk és a gazdálkodás során elkezdtuk felülvizsgáltuk a karbantartási szerződéseket, amelynek eredményeként szolgáltató váltásra is került sor.

Az előírt befizetési kötelezettségünknek eleget tettünk 272. e ft, amely még a 2007. évi kiállító számlák alapján keletkezett.

Támogatás elvonásra ill. feladat szűkítésre az év közben nem került sor.

Dologi kiadásokból kiemelt adatok:

- Működési és üzemeltetési kiadások: 180.300 e ft.
- Szakmai dologi kiadások:
  - ebből: műtárgyvásárlás: 2551 e ft.
  - ebből: könyv és folyóirat beszerzés: 8413 r ft.
  - ebből: kiadvány előállítás: 5212 e ft.
  - ebből: kiállítás és közművelődési célú kiadások: 56624 e ft.
  - ebből: egyéb szakmai anyagok beszerzése: 22553 e ft.
  - ebből: egyéb szakmai dologi kiadás: 87431 e ft.

2.1.4.Felhalmozási kiadások előirányzatának alakulása

Kiemelt múzeumi beruházás (központi beruházás):

A Ludovika rekonstrukció IV/I-II. ütemére 2007. évben 99.560 e ft-ot fordítottunk.

2008. évben a rekonstrukció központi forrás hiánya miatt szünetelt.

A teljes rekonstrukció készültségi foka megítélésünk szerint 75%-os.

Az Intézmény minden előkészületet megtett annak érdekében, hogy a további munkálatokat folytathassuk. További 5 milliárd ft. szükséges a teljes befejezéshez, amely rendelkezésre állásától számítottan 3 évre befejezhető lenne a Ludovika épületegyüttes rekonstrukciója.

Csak ekkor teljesülhetne, hogy az egész Múzeum egy épületbe költözhetne a jelenlegi három helyről. Ez mindenképpen nemcsak szakmailag eredményezne hatékonyabb munkát, hanem gazdaságosabb és költségkímélőbb működtetést is lehetővé tenné. A rekonstrukció további szüneteltetése felveti a jelenlegi kész beruházás állagának romlását, amely plusz költségeket fog jelenteni.

A rekonstrukció befejezésével nemcsak a Magyar Természettudományi Múzeum, hanem a Magyar Nemzeti Múzeum és Oktatókutató és Fejlesztő Intézet végleges elhelyezése is megoldódna.

Intézményi beruházásra 20.618 e ft-ot fordítottunk, amelyből szoftvereket, számítástechnikai berendezéseket (szkennert, nyomtatókat, monitort és számítógépeket) vásároltunk.

3. Egyéb

3.1. *Gazdálkodás és vagyonváltozás összefüggései*

Az Intézményi vagyon tárgyévi növekedése az év során: 37.325 e ft.

2008. évi bruttó összértéke: 7.544.136 e ft.

A Ludovika rekonstrukciója, mint központi beruházás szünetelt.

Az Intézményi vagyon éves értékcsökkenése: 653.356 e ft. volt.

A 0-ra leírt eszközök bruttó értéke a beszámolási időszak végén: 262.702 e ft volt.

A 2007. évben kincstári vagyonhasznosítás nem volt.

3.2. *Vállalkozási tevékenységet nem folytatunk.*

3.3. *Költségvetésből kiszervezett tevékenység nem volt*

3.4. *Az Intézménynek alapítói/vagyonkezelői felügyelete alá tartozó alapítványok, közalapítványok, közhasznú társaságok, gazdasági társaságok nincsenek.*

3.5. *A dolgozók lakásépítésének, vásárlásának támogatására fordított kölcsön összege, kölcsönbe részesítettek száma*

2008. évben lakásépítési támogatásra fordított kölcsönt nem folyósítottunk munkatársainknak. Adott évben 6 fő részére 281.139 ft. kölcsönt tartottunk nyilván.

3.6. *Az Intézményben a 2008. év során Európai Unió Programok keretében végzett feladatok és egyéb nemzetközi programok keretében beérkezett költségvetési források.*

Nemzetközi programok keretében beérkezett egyéb működési célú pénzeszköz átvételeink a 2008-ban a következők:

– BIOPHOT c. pályázatra:	1,9 millió ft.
– BIOASSES c. pályázatra:	0,2 millió ft.
– EDIT c. pályázatra:	0,5 millió ft.
– ECSITE konferencia megrendezéséhez:	1,5 millió ft.
– STERNA c. pályázatra:	4,0 millió ft.
– BIOPHOT c. pályázat végelszámolása miatt:	18,9 millió ft.

Összesen 27 millió ft.

Budapest, 2009. április 15.

Dr. Matskási István
főigazgató

Fábik Gábor
gazdasági igazgató